

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	17
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА ЯК ЗАСІБ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	19
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКРЕМІ НОТАТКИ ЩОДО «ПРИНЦИПУ РІВНОГО ДОСТУПУ» І «ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ» У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	22
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕДУР ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ ТА НАУКИ	26
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВИЛ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ	28
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> ЩОДО ОБСЯГУ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	32
<i>Негара Родіон Віталійович</i> УСНІЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ	35
<i>Осадчий Анатолій Юрійович, Закаленко Олена Василівна</i> СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.	42
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ ПАТРОНАТНИХ СЛУЖБОВЦІВ: РЕТРОСПЕКТИВА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.	48
<i>Чердинцев Юрій Герасимович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АТЕСТАЦІЇ СЛУЖБОВЦІВ МИТНИХ ОРГАНІВ	50
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	53
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ФІНАНСАМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	56
<i>Бевзюк Ангеліна Костянтинівна</i> АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ	59
<i>Данілов Олександр Дмитрович</i> НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ СУДОВОЇ СИСТЕМИ	62

СЕКЦІЯ 9. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Степаненко Оксана Василівна

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ:
КВАЛІФІКАЦІЯ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....458

Стрельцов Євген Львович

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ:
СУТНІСТЬ У «ДЕТАЛЯХ».....461

Viacheslav Tuliakov

SECURITY THEATER VS. FUNDAMENTAL FREEDOMS IN ECHR JURISPRUDENCE – A CRITICAL
EXAMINATION FOR UKRAINIAN CRIMINAL JUSTICE REFORM.....464

Мирошниченко Наталія Анатоліївна

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ У ВИЗНАЧЕНІ ІНСТИТУТУ СПІВУЧАСТІ.....468

Коломієць Юлія Юріївна

ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАМАХ НА ВБИВСТВО.....471

Полянський Євген Юрійович

ЩОДО НОВАЦІЙ В ПИТАННЯХ СИСТЕМ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ
ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....474

Абакіна-Пілявська Людмила Миколаївна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 286 КК УКРАЇНИ.....477

Агапова Каріна Вікторівна

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ, ЯКА ВЧИНЯЄ КРИМІНАЛЬНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ У СКЛАДІ МОЛОДІЖНИХ УГРУПОВАНЬ.....479

Берш Анастасія Яковлівна

ЗНАЧЕННЯ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ПІД ЧАС КВАЛІФІКАЦІЇ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 429 (ЗАЛИШЕННЯ
ПОЛЯ БОЮ ТА ВІДМОВА ДІЯТИ ЗБРОЄЮ).....482

Бойченко Віталій Петрович

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА КРИМІНАЛЬНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ: РИЗИКИ
ДЛЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....485

Горбачова Ірина Михайлівна

ПРИНЦИП ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РОЗМІРИ ШТРАФУ ЗА КК УКРАЇНИ.....487

Іванова Вероніка Петрівна

ЕВОЛЮЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....490

Тавлуй Олена Вікторівна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ В ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ СТРОКІВ
ДАВНОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....493

Тимофєєва Лілія Юріївна

ЛЕГІТИМНІСТЬ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОШИРЕННЯ
ПОРНОГРАФІЇ.....495

Хильченко (Макаренко) Анастасія Сергіївна

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....497

Хімченко Світлана Анатоліївна

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ.....501

Чугуніков Ігор Іванович

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВИХ КОМАНДИРІВ ЯК НОВА ФОРМА УЧАСТІ ДЕКИЛЬКОХ
СУБ'ЄКТІВ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....505

Павлова Олександра Сергіївна

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ
ЖУРНАЛІСТІВ.....509

Гончарова-Парфьонова Ольга Олегівна

ПРОВОКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ В СПІВВІДНОШЕННІ
З ІНСТИТУТОМ СПІВУЧАСТІ.....513

Забавський Дмитро Олександрович

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ КОНТРАБАНДИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ
ЗАКОНОДАВСТВІ.....516

Ігнатів Євген Євгенович

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ОРГАНІЗАЦІЮ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕПРАВЛЕННЯ
ОСІБ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН З МЕТОЮ УХИЛЕННЯ ВІД ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.....519

Коновальчук Сергій Сергійович

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ ОСОБАМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ:
СОЦІАЛЬНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....522

Кулик Анастасія Валеріївна

СИСТЕМНІСТЬ ЯК ОЗНАКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....525

Мальцев Максим Вікторович

ВІДМЕЖУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 272 КК УКРАЇНИ, ВІД
СУМІЖНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....528

Перстинчик Дмитро Олегович

КАРАНІСТЬ КОНТРАБАНДИ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ: НОРМАТИВНІ ТА ПРАКТИЧНІ
АСПЕКТИ.....530

Поліщук Яна Романівна

МОБІНГ ЯК РІЗНОВИД ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ
АСПЕКТ.....533

Рутковська Анастасія Русланівна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ТА НІМЕЧЧИНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ
АНАЛІЗ.....536

Фартух Олександр Олександрович

ВОЄННІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ОРІЄНТИРІВ
УКРАЇНИ.....539

Цвеліх Павло Володимирович

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ
НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ...543

СЕКЦІЯ 10. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Торбас Олександр Олександрович

ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ЗАЯВЛЯТИ КЛОПОТАННЯ ПРО ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО
ЗАХОДУ ПОТЕРПЛИМ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО
ОБВИНУВАЧЕННЯ.....547

Аленін Юрій Павлович, Волошина Владлена Костянтинівна

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....550

Дрюмкін Віктор Миколайович

ПОВОЄННА КРИМІНОЛОГІЯ В УКРАЇНІ: ПОТРІБНА ЗМІНА ДОКТРИНИ.....552

Ракіпова Інна Василівна

ЩОДО ПСИХОСОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....555

Волошина Владлена Костянтинівна, Нечипорук Володимир Олександрович

ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА КРИМІНАЛЬНЕ
ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ.....558

Гуртієва Людмила Миколаївна

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДСТАВИ ВІДКЛАДЕННЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ НА СТАДІЇ
СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ.....561

ки, отримавши тяжкі травми. Якщо інженер особисто відповідав за дотримання правил безпеки, то його дії слід кваліфікувати за ст. 272 КК України. Якщо його обов'язки обмежувалися загальним контролем, то за ст. 367 КК України. На практиці ж можливе оскарження вироку через нечіткість розмежування меж вищевказаних кримінальних правопорушень.

Роблячи висновки можна сказати, що розмежування кримінального правопорушення за ст. 272 КК України з суміжними кримінальними правопорушеннями є необхідною умовою правильної кваліфікації та забезпечення принципу законності в кримінально-правовій практиці України.

Список використаних джерел:

1. Козлов О. С. Деякі проблеми юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці у контексті способу захисту права людини на безпеку. *Трудове право*. 2023. № 1. С. 82–92.

2. Бахуринська О. О. Кримінально-правова характеристика порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2007. 20 с.

3. Загороднюк С. О., Круш Г. С. Кримінальна відповідальність за злочини проти безпеки виробництва. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 1. С. 31–33.

Ключові слова: охорона праці, кримінальна відповідальність, безпека виробництва, підвищена небезпека.

Keywords: protection of labour, criminal responsibility, industrial safety, increased danger.

Перстинчик Дмитро Олегович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального права*

КАРАНІСТЬ КОНТРАБАНДИ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ: НОРМАТИВНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Законом України № 3513-ІХ від 09.12.2023 р. «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів» КК України доповнено статтею 201-4, якою було визначено підстави кримінальної відповідальності за контрабанду підакцизних товарів.

Пункт 215.1 ст. 215 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI до підакцизних товарів відносить: спирт етиловий, в тому числі спиртові дистилати, алкогольні напої, пиво (виключення складає квас «живого» бродиння); тютюнові вироби, тютюн та тютюнову сировину та промислові замінники тютюну та його відходи; рідини, які використовуються в електронних сигаретах;

пальне, у тому числі товари (продукція), що використовуються як пальне (за виключенням газу природного у газоподібному стані); автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів [1]. Електрична енергія до предмету ст. 201-4 КК не відноситься. Визначений перелік предметів, дозволяє відмежувати підстави відповідальності за товарну контрабанду (ст. 201-3 КК) та контрабанду за ст. 201-4 КК.

На вдаючись в питання, що на рівні кримінального законодавства відбувається надмірна деталізація різних предметів контрабанди, слід відмітити певну непослідовність законодавця в питанні визначення підстав відповідальності та караності схожих за своїм характером діянь. Так, відповідно до примітки до ст. 201-4 КК значним розмір підакцизних товарів визначається такий, що 750 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (далі – нмдг), а значний розмір товарів за приміткою до ст. 201-3 КК – 5 тисяч і більше разів перевищує нмдг. При цьому найбільш суворим покаранням за товарну контрабанду у значних розмірах (ч. 1 ст. 201-3 КК) законодавець вбачає достатнім штраф від 10 тисяч до 25 тисяч нмдг; а за контрабанду підакцизних товарів в значних розмірах (ч. 1 ст. 201-4 КК) – не менше штрафу від 20 тисяч до 40 тисяч нмдг або позбавлення волі на строк від трьох до шести років. Можна констатувати відсутність співмірності покарання та його пропорційності, оскільки підакцизні товари це також товари, за які сплачуються додаткові внески – акцизи, передбачені ПКУ України, але при цьому вони не набувають ознак додаткової небезпечності, наприклад, як наркотичні засоби – за ознакою небезпечності для здоров'я, або зброя – для громадської безпеки. Як зазначається вченими, принцип пропорційності вимагає, щоб захід, який вживається державою, був пропорційним меті цього заходу [2, с. 315]. Що не можна відзначити в досліджуваному аспекті визначення караності за ст. 201-4 КК.

Дивує позиція законодавця і в частині визначення розмірів штрафу як основного виду покарання за ч. 2 ст. 201-4 КК – «від сімдесяти п'яти тисяч до ста двадцяти тисяч нмдг». Відповідно до ч. 2 ст. 53 КК розмір штрафу визначається судом з урахуванням майнового стану винного в межах від «30 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до 50-и тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу» [3]. Втім на даний момент КК України не містить у нормах Особливої частини жодної санкції, у якій би передбачався штраф у розмірі більше 50 тисяч і більше нмдг, окрім як ч. 2 ст. 201-3, ч. 2 ст. 201-4 КК.

Судова практика притягнення до кримінальної відповідальності за ст. 201-4 КК є поки що нечисленною, що обумовлено, в першу чергу, латентністю таких правопорушень, по-друге, «молодістю» кримінально-правової норми, але теж викликає запитання. Так, за вироком суду Особа-4 (у співучасті з Особа-5 та нестановленою особою) було засуджено за ч. 1 ст. 204 та ч. 2 ст. 201-4 КК України, та на підставі ч. 1 ст. 70 КК України остаточно призначено покарання

у виді штрафу у розмірі 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією всього належного йому майна, окрім житла [4]. За наявності такої практики призначення покарання виникає доцільне питання надмірності пеналізаційної політики за ст. 201-4 КК, оскільки це не просто призводить до економічного спустошення засудженого, але й сприятиме унеможливленню приведення до виконання вироку в цілому. За обставинами справи: Особа-4 був засуджений за те, що він спочатку незаконно зберігав 65 000 пачок незаконно виготовлених тютюнових виробів, а в подальшому при переміщенні їх у спеціально виготовленому сховищі у резервуарах напівпричепу через митний кордон був затриманий разом з Особа-5.

В іншій справі Особа-5 був визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 201-4 КК України, за контрабанду 7 легкових автомобілів, за що йому було призначено за угодою про визнання винуватості покарання у виді штрафу в розмірі 20 000 нмдг [5]. Обвинувачений у цій справі з метою власного збагачення здійснював контрабанду транспортних засобів, «шляхом їх переміщення через митний кордон України з приховуванням від митного контролю, у спосіб умисного подання до митного органу, як підстави для переміщення документів, які містять завідомо неправдиві відомості щодо пільгового ввезення автомобілів під видом гуманітарної допомоги, що підлягають обов'язковому декларуванню відповідно до законодавства з питань митної справи, та необхідні для підтвердження дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України» [5]. Для цього він, згідно до обвинувального вироку, особисто підшукував на території країн Європи автомобілі для придбання та подальшого ввезення їх на територію України, здійснював оплату їх вартості та доставку придбаних автомобілів, переміщував транспортні засоби через митний кордон України, ставив на облік та розміщував оголошення щодо їх продажу, приймав дзвінки від потенційних покупців та отримував замовлення на ввезення автомобілів, здійснював продаж автомобілів. Таким чином, відсутність факту змови з іншими особами (що виглядає дещо сумнівним, враховуючи «масштаби» такої діяльності), при цьому в разі перевищуючи загальну вартість підакцизних товарів, які були ввезені контрабандним шляхом, зменшує «небезпечність» діяння в 5 разів.

Дослідження нормативного регулювання та практики застосування норми, що передбачає кримінальну відповідальність за контрабанду підакцизних товарів, вважаємо, що конкретизація кваліфікуючих ознак та визначення караності такого діяння потребують ще суттєво доопрацювання задля досягнення цілей застосування кримінального законодавства та відпрацювання дійсно ефективних та адекватних заходів протидії таким небезпечним проявам.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. Шевчук С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні. Київ : Реферат, 2007. 640 с.

3. Кримінальний кодекс від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/ed20250201#Text>

4. Вирок Глибоцького районного суду Чернівецької області 19.11.2024 р. у справі № 715/3205/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123140946>

5. Вирок Володимир-Волинського міського суду Волинської області від 10.07.2024 р. у справі 154/2212/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120270135>

Ключові слова: контрабанда, підакцизні товари, переміщення, штраф, покарання, кримінальне правопорушення.

Keywords: smuggling, taxable goods, transportation, fine, punishment, criminal offense.

Поліщук Яна Романівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри кримінального права*

МОБІНГ ЯК РІЗНОВИД ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Унаслідок стрімкого розвитку соціальних комунікацій та інтенсифікації міжособистісної взаємодії у всіх сферах життєдіяльності людини дедалі більшого поширення набувають негативні соціально-психологічні явища, серед яких особливе місце посідає психологічне насильство. Його формами є маніпулювання, приниження, емоційний тиск тощо.

Психологічне насильство – це небезпечне соціальне явище, яке складно виявити порівняно, наприклад, із фізичним насильством, що зумовлює труднощі в його правовому переслідуванні. Саме тому воно є надзвичайно руйнівним для психоемоційного стану потерпілої особи, яка нерідко не здатна самостійно оцінити ступінь негативного впливу чи звернутись по допомогу.

Залежно від сфери виникнення, психологічне насильство має різні прояви: у сім'ї, навчальному закладі, на робочому місці, в особистому спілкуванні тощо. Однією з найбільш поширених форм такого насильства є мобінг – систематичне психологічне цькування особи в трудовому колективі.

Зважаючи на те, що значну частину свого життя людина проводить на роботі, питання психологічної безпеки на робочому місці стає надзвичайно актуальним. Попри вдосконалення трудового законодавства, мобінг із боку як колег, так і керівництва дедалі частіше фіксується як серйозна проблема в трудових відносинах.

У законодавстві України мобінг визначено як «систематичні (повторювані) умисні діяння роботодавця або окремих працівників трудового колективу, які